

עם מינויו של ישראל ישעיהו לתפקיד שר המשטרה, יתפתח סכסוך סביב המישרה המתפנית: סגנות יו"ר הכנסת. התפקיד מוצע למשה סרדינס, האישי החזק של מפא"י במושבי העולים בדרום.

גוברין

יוצאי ארצות-מזרח אחרים במפא"י טוענים כי להם מגיע התפקיד. בין הטוענים: מרדכי זר, הח"כ הפרטי מירושלים, רחל צברי, מיוצאי תימן, ואשר חסין — מיוצאי מרוקו.

תחילה ניסו במפא"י להציג את התפקיד לעקיבא גוברין, אבל שר התיירות לשעבר לוטש את עיניו לתפקיד רם יותר — משרת יו"ר הכנסת. גוברין אינו מהסס לפעול לשם כך בצורה גלויה.

שגריר ישראל בארץ צותיהברית, אברהם הרמן, יפיים את תפקידו בעוד כמה חודשים, רק אם יימצא לו תפקיד מתאים בישראל.

עתה לשנתו השמינית בתפקיד. משך השרות המקובל הוא שלוש עד ארבע שנים. עד כה לא נמצא בשבילו תפקיד אחר. הוצע לו להיות מנהל יד ושם או לחזור לסוכנות, אולם הוא דחה הצעות אלה.

בקרב יועצי אשכול מסתמנת הצעה, שתוכל למצוא חן בעיני הרמן: יו"ר הנהלת הסוכנות, אריה פינקוס יתמנה לשר הדואר במקום אליהו ששון. אז יוכל הרמן להתמנות לתפקידו הנוכחי של פינקוס.

ביקורו הנוכחי בישראל של השגריר בושינגטון נועד לברר גם אפשרויות אלה.

עם שובו לוושינגטון ישא עימו הרמן איגרת אישית מאשכול לג'ונסון. באיגרת יביע אשכול דאגה נוכח המשך החימוש הגלוי וההפגנתי של ירדן, ירמוז כי מעשה זה מפחית מיוקרתה של ארצות-הברית בין אזרחי ישראל.

פינקוס

ועידת מפ"ם, שתתכנס בשבוע הבא, תדון בעיקר בשני נושאים: בעיות הי אכטלה ופעולת סמוע. בשני נושאים אלה תימתח ביקורת קשה על הממשלה ועל הנהגת המפלגה, אבל הוועידה תאשר, ברוב קטן אם נם, את המשך ישיבת מפ"ם בקואליציה.

ליוצאי

הוועד הפועל של המפד"ל, שיתכנס בעוד כמה שבועות, ידון גם הוא במעמדה של הממשלה. הנושא יהיה: ממשלה מקיף אל קיר. מאחורי הקלעים ידרשו נציגי המפד"ל מאשכול להעלות את מחיר השתתפותם בקואליציה. אשכול עשוי להיכנע לדרישה אחת: מתן תיק כלכלי — פיתוח או שיכון — לאיש המפד"ל. איש זה יהיה כנראה ד"ר ישראל בן מאיר.

משבר חמור יפרוץ ביחסי מפא"י — אחדות-העבודה במישור המוכנות, אם לא יימצא בהקדם פתרון למעמדה של צביה לובנסקי, שהתפטרה השבוע. טענת אחדות-העבודה: במשך שנה אחת רוקנו עמדות מפלגתם בסוכנות מכל תוכן ממשי. תחילה לקחו את מחלקת הקליטה, שהיתה ברשותם, ופיצלו אותה לשתיים. עתה פיצלו אותה לשלוש ולא נתנו לשותף הנאמן של המערך פיצוי מתאים.

אין כמעט ספק, שבי נצרת תמונה מועצה קרואה, אחרי שהכבירים לא יצי ליחו להקים קואליציה. תצפית: בחירות נוספות, תוך שנה הקרובה.

מערכת-בחירות פוערת צפויה באגודת העיתונאים בתל-אביב, בראשית חודש פברואר. לוועד האגודה, המונה כ-500 חברים, ייבחרו תשעה איש. המאבק יהיה נטוש על כל אחד מהם, אבל בעיקר יתרכז נגד המזכיר הוותיק של האגודה, משה רון, המשרת בתפקיד זה כבר 30 שנה. את המאבק תנהל המישרת הצעירה של עיתונאי תל-אביב, הסוענת רוב ואינה זוכה לייצוג מתאים בוועד. מועמדיהם של הצעירים לתפקיד המכובד הם זאב שיף, הכתב הצבאי של הארץ, ויוחנן להב, מרכז הכתבים של ידיעות אחרונות.

משטרת תל-אביב מתכוונת להפעיל שיטות-גיוס חדשות כדי לחזק כגל הגואה של פריצות לילות. הרעיון הכללי: להפעיל גם את כוח-האדם המועסק בעבודה מישרדית רגילה. פקידים אלה יגויסו לילה אחד בחודש, לפי תורנות-פתע, ויוצאו לסיורים ומאבקים במקומות שרק מפקדי הפעולה ידעו עליהם מראש. בצורה זו תימוע גם דליפה, במיקרה שאנשי העולם התחתון יש להם קשרים כלשהם במשטרה.

משטרת תל-אביב מתכוונת להפעיל שיטות-גיוס חדשות כדי לחזק כגל הגואה של פריצות לילות. הרעיון הכללי: להפעיל גם את כוח-האדם המועסק בעבודה מישרדית רגילה. פקידים אלה יגויסו לילה אחד בחודש, לפי תורנות-פתע, ויוצאו לסיורים ומאבקים במקומות שרק מפקדי הפעולה ידעו עליהם מראש. בצורה זו תימוע גם דליפה, במיקרה שאנשי העולם התחתון יש להם קשרים כלשהם במשטרה.

העם

ארץ בה ינן רימון-היד

רק בישראל צוחקים על ישראל (ראה מיסגרת בעמ' 11). בחו"ל מביטים על הי מתרחש בה בעצב. יותר ויותר אישים, הידועים באהדתם לישראל, מביעים את אכזבתם ממנה. ואין תחום שבו בולט הדבר יותר מאשר ב"עתונות העולמית. קטע לדוגמה, שהתפרסם השבוע:

1966 היתה לגבי ישראל שנה של הזדהות. אשר בה כמעט כל התקוות לא באו על סיפוקן, והמציאות היתה יותר גרועה מרוב החששות. בשטח הביטחון, למשל, קיוו להרפיית המתח, וקצרו גל של תקריות נגדול אשר הפכו את ישראל למיבצר בי מצור. הוידו פעולות-הגמול שיש להצטער עליהן.

ההחלטה החמורה ביותר היתה זו של ה"צו בנובמבר: ההתקפה על הכפר הירדני סמוע.

ישראל הפכה לארץ אשר בה ינן רימון-יד.

מבחינת מדיניות-ההגנה, קיוו לחזק את הידידות למערב, ולבנות גשרים למזרח. אולם במציאות הפסידו במערב תומכיה, מבלי להשיג במזרח אפילו שמץ של הבנה. מבחינה כלכלית נאלצה ישראל לשלם את מחיר הרוחחה והשפעת הבלתי-מוצדקים של העשור האחרון. ההחלטה החשובה ביותר של השנה היתה, לגא ספק, אישור התוכנית הכלכלית החדשה, אך הסתבר שזו הפכה תוכנית-נפל, שאפילו הממשלה עצמה לא היתה מסוגלת לנהוג לפיה בעיקבות. ישראל נטשה כבר את השאלות "מי הוא יהודי?" או "מה היא ציונות?" וזאת כדי להתמסר לבעיות המחמירות והולכות של אזרחיה.

לאור נסיבות אלה, לא היה מחסור ב"מישאלות לשנה החדשה, כמו מישאלות לשלום ולרווחה — שלא התגשמו עד עתה. מי העלה דברי שיטנה ונאצה כאלה על הכתב?

החלטנוכה השחיצי רבי-ההשפעה, הידוע באהדתו הבלתי-מסוייגת לישראל.

פרשת סומרפין

הזכות לדרוש תשובה

אלו היה מדובר באורח קטן ומיסכן, שרימה את מסי-הכנסה באלף לירות, או הוציא 15 ל"י בטענות-שווא מהמוסד ל"ביטוח לאומי — כבר היה יושב במעצר. המשרת היתה עולה עליו ברגע שהיו מתגלות עקבותיו.

מאיר הלוי לא רימה את מסי-הכנסה ב"אלף לירות, ולא הוציא 15 ל"י בטענות-שווא ממוסד ממשלתי. אבל הוא קשור ב"אחת השערוריות הכלכליות המדהימות ביותר בתולדות המדינה. במשך שבועות היה שמו קשור בעיסקות מפוקפקות, בחובות שאין להם כיסוי, בקבלת קומיסיון סמוי. כאשר נכתבו כל הדברים האלה, הסתתר הלוי אישם באירופה. השבוע חזר ארצה, ושום נציג רשמי — של המשטרה או של האוצר — לא טרח להזמין אותו לחקירה. בהעדרו נאמרו גם דברים חמורים, בעלי השלכה על אופיים של אישים ומפלגות ב"ישראל. למשל: שהוא נתן צ'קים לצבי דיני סטיין, לחרות ולרפ"י. שהוא תרם תרומה לפי בקשתה של מרים אשכול. שהוא שלח "שוקולד" ב"30 אלף פרנק לעורך-הידן יעקב שמשון שפירא. שהעניק במתנה פסלים לדינשטיין ולשפירא.

האם כל זה נכון? האם אלה שקרים? אורחי ישראל — וגם המשטרה — היו זכאים לא רק לצפית לתשובה מפי הלוי. הם היו רשאים לדרוש תשובה. אבל הוא התעטף בשתיקה.

היתה זו שתיקה חמורה לא פחות מיתר גילויי השערורייה. כי הלוי אמר: "אדבר — אבל רק אחרי יום ראשון. אחרי שאפגוש אנשים מסויימים".

מדוע חייב הוא לפגוש אנשים מסויימים? כדי לתאם איתם גירסה מוסכמת? כדי לאיים בגלויים חמורים חדשים? גם על כך זכאי האזרח לדרוש תשובה.

דרוש: ש"ב כלכלי

אחת התעלומות בפרשת סומרפין היא: איך זה יכול היה לקרות שהממשלה נתנה ערבויות בסך 18 מיליון דולאר לאדם,

מבלי לדעת דבר על עברו? איך לא ידעה, למשל, כי אין לו מושג בענייני ספנות, וכי את כספו עשה בפעולת-ספסרות מיקרית?

התשובה היא, כנראה, כי אין לאוצר שום מכשירים כדי לבדוק את עברו ומעמדו של אדם, כמו גימיי לוי או מאיר הלוי, הבא בהצעות גראנדיוזיות. השבוע התעורר הדבר בכנסת, בצורה של קריאת-ביניים.

לא חרש. בהסבירו במליאת-הכנסת את השיטה לפיה נותן האוצר ערבויות, טען פינחס ספיר כי לפני כן נערכים סקרים כלכליים ותחזיות על-ידי משרדי-הממשלה הנוגעים בדבר. כלומר: לא על-ידי הי אוצר עצמו, שהוא הנותן כסף וערבויות, אלא על-ידי משרד-התחכורה במיקרה של חברת-ספנות, משרד-החקלאות במיקרה של

קרוי לפני ואחרי

קיבוץ, וכו'. משרדים אלה אינם נושאים בשום אחריות לעניין עצמו. קרא אורי אבנרי: "האם יש לאוצר משרד-חקירות, המסוגל לבצע חקירות לגבי אנשים בחוץ-לארץ?"

ספיר אינו רגיל לענות לקריאות-ביניים. הוא נוהג להתעלם מהן ברוגז, בהעמידו פנים שהוא חרש. אך הפעם קלט את הקריאה יפה, ואף ענה בצורה עניינית: "לאוצר אין, אבל במיקרה של סומרפין, למשל, ביקשנו את מחלקת-החקירות של המשטרה להביא את המיסמכים להם היינו זקוקים".

כונת השר היתה לשליחת קצין ל"תפקידים-מיוחדים (החוליה המחברת בין המשטרה ושרותי-הבטחון) לזינבה אחרי שהתפוצצה פרשת סומרפין.

חקירת הלויים. לכן קרא השואל קריאה שניה: "אני מתכוון לחקירה לפני מעשה".

השיב ספיר: "יש משרדים העוסקים ב"זה, פירמות גדולות בינלאומיות, ואנחנו משתמשים באינפורמציות שלהם". הוא גם הזכיר שני שמות של פירמות כאלה.

היתה, זאת, כמובן, תשובה בלתי-מספקת — כי פירמה בינלאומית אינה מעוניינת בעסקי ממשלת ישראל. יכולים להיות לה אינטרסים אחרים.

כך נשאר, לאור פרשת סומרפין, צורך חשוב: להקים בחו"ל מנגנון ישראלי מיוחד למודיעין כלכלי, שיהיה קשור בשרותי-הבטחון האחרים, ושיבדוק אוטומטית את כל הליחים הפוגים אל ממשלת ישראל בהצעות להשקעה גדולה.

הסברה

אחד והעסקים

בחזרה-הקרנה הקירח של אולפני הרצליה (המשך בעמוד 19)